

nestojí v cestě tomu, aby pozemkový úřad podle § 8, odst. 2 zák. ze dne 11. června 1919 č. 330 sb. z. a n. a zák. ze dne 23. června 1919 č. 454 sb. z. a n. ke stížnosti jako nadřízená instance přezkoumal rozhodnutí neb opatření, jež dle § 63 příděl. zák. učinily obvodové úřadovny a komise zřízené po rozumu § 8 zák. o pozemkovém úřadě neb okresní pol. správy ve smyslu 6. odst. § 63 zákona příděl.

Naříkané rozhodnutí dle svého znění vydává se skutečně za instanční rozhodnutí o opravném prostředku, jehož proti rozhodnutí obvodové úřadovny použili žadatelé o příděl půdy. Leč toto tvrzení nesrovnává se se spisy, ze kterých jest patrno, že podnětem pro naříkané rozhodnutí byl protest místního poradního sboru obce V. Tato okolnost není však z rozhodnutí straně intimovaného patrna, takže strana ponechána byla v nevědomosti o tom, co ve skutečnosti zavdalo podnět ke zrušení rozhodnutí obvodové úřadovny, a zůstalo jí zejména tajno, že naříkaný výrok státního pozemkového úřadu byl v pravdě vydán nikoliv ke stížnosti žadatelů za příděl půdy, nýbrž k protestu místního poradního sboru. Vada tato, odnímajíc straně možnost vytýkati případný nedostatek legitimace místního poradního sboru a tím i nedostatek instanční příslušnosti žalovaného úřadu, zhoršuje podstatným způsobem procesní postavení strany v řízení před tímto soudem.

Vadu takovou nutno však uznati za podstatnou vadu řízení, pro kterouž slušelo naříkané rozhodnutí dle § 6, odst. 2 zák. o správ. soudě zrušiti.

Č. 951.

Ochrana nájemníků: * Kompetence nájemního úřadu, povolovati ve smyslu §§ 15 a 8 zák. z 8. dubna 1920 č. 275 sb. z. a n. zvýšení nájemného, vztahuje se i na smlouvy nájemní uzavřené na určitou dobu; povolení zvýšiti nájemné takové neobsahuje však meritorního výroku o tom, je-li pronajímatel podle obsahu smlouvy vůči nájemci skutečně také oprávněn zvýšené nájemné, uznané z veřejných ohledů za přípustné, požadovati.

(Nález ze dne 23. září 1921 č. 11.795.)

Věc: Gustav P. v Praze (adv. Dr. O. Vendulák z Prahy) proti nájemnímu úřadu hlavního města Prahy I.-VI. stran zvýšení nájemného.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Naříkaným rozhodnutím žalovaný úřad k žádosti majitelky domu čp. — v Praze Josefiny K. za povolení zvýšení nájemného z bytu stěžovatelova povolil mimo zákonně přípustné 20procentní zvýšení další zvýšení tohoto nájemného nad stav z r. 1914 o 11 proc., dále zvýšení upraveného nájemného o 7 proc. činžovní groš a 3 proc. vodní dávku. — — —

Nejvyšší správní soud rozhoduje o stížnosti řídil se těmito úvahami:

ad 1. Kompetence nájemního úřadu k rozhodování ve smyslu §§ 15 a 8 zák. z 8. dubna 1920 č. 275 sb. z. a n. je podmíněna tím, že jde o zvýšení nájemného, tedy že úplata za přenechané užívání bytu, o jejíž zvýšení se jedná, má právní povahu nájemného. Zda nájemní úřad tuto otázku, která je prejudiciální pro jeho kompetenci a tvoří součást skut-

kové podstaty jeho rozhodnutí, zodpověděl si správně, může nejvyšší správní soud vzhledem k předpisu § 6/1 zák. o správ. soudě přezkoumá-
vati toliko s hlediska druhého odst. tohoto paragrafu. V daném případě
soud neshledal, že by rozhodnutí po této stránce bylo vadným. V čl. V.
trhové smlouvy dto. v Praze 31. října 1910, kterou stěžovatel prodal dům
čp. — v Praze Josefině K., praví se doslovně, že kupující prodávajícímu
pronajímá zároveň a tento od ní najímá byt ve čtvrtém patře
onoho domu na dobu 15 let od 1. listopadu 1910 počínajíc za nezvýšitelné
roční nájemné 3000 K. Majitelka domu žádala za povolení zvýšiti ná-
jemné a podle obsahu spisů ani stěžovatel v administrativním řízení
nenamítal, že by smluvená úplata za přenechané mu užívání bytu ne-
měla povahy nájemného. Uznal-li tedy úřad na tomto podkladě, že jde
o zvýšení nájemného ve smyslu §§ 8 a 15 cit. zák., nelze v tom shle-
dati nějaké vady; že smlouva o přenechání užívání bytu uzavřena byla
uno actu se smlouvou trhovou o dům, je lhostejno, stejně jako nepadá
na váhu, že stěžovatelovo právo ze smlouvy nájemní po rozumu § 1095
o. z. o. vloženo bylo do knih, poněvadž se tím podstata smlouvy nájemní
nemění.

ad 2. Ustanovení § 8 sl. zák. z 8. dubna 1920 o zvýšení nájemného ne-
rozeznávají — na rozdíl od předpisů §§ 1 sl. leg. cit., jednajících o výpo-
povědi — zda jde o smlouvu nájemní uzavřenou na dobu určitou či ne-
určitou, a není možno ani dovoditi ze zákona, že by se na nájemní smlouvy
uzavřené na určitou dobu nevztahovala; zákonem intendovaná ochrana
nájemníků proti nepřiměřenému zvyšování nájemného mohla by dojísta
i při takovýchto smlouvách státi se žádoucí. Stížnost hájící opačný názor
opírá se o ustanovení smlouvy, že nájemné při uzavření
její smluvené není po dobu sjednaného trvání nájem-
ného poměru dle úmluvy stran zvýšitelné, a shledává
nezákonnost naříkaného rozhodnutí v tom, že toto zasahuje do soukromo-
právního poměru založeného mezi stranami a ruší soukromá práva stěžo-
vatelem ze smlouvy a zejména z ustanovení právě zmíněného nabytá.
Než námitka tato přehlíží obsah a dosah naříkaného rozhodnutí. Nájemní
úřad, povoluje v základě § 15 cit. zák. zvýšení nájemného, vyslovuje tím
toliko, že žádané, pokud se týče povolené zvýšení nájemného ve smyslu
§ 8 tohoto zákona je přípustno a určuje tím hranici až po kterou předpo-
kládané disposiční právo pronajímatelovo — zásadně volné a teprve
tímto zákonem z veřejných ohledů omezené — smí se pohybovati, ne-
obsahuje však meritorního výroku o tom, že pronajímateli ono disposiční
právo naproti nájemci skutečně také přísluší a neobsahuje ze-
jména rozhodnutí o námitkách, které by nájemník z obsahu soukromo-
právního poměru trvajícího mezi ním a pronajímatelem proti zvý-
šení nájemného mohl přednésti. Neboť nájemní úřad je povolán k tomu,
aby uplatňoval omezení zásadně uznané disposiční volnosti pronajímatele
stran výše nájemného, stanovené zákonem z 8. dubna 1920 z ohledů ve-
řejných, není však povolán a příslušen k tomu, aby na místo řádných
soudů rozhodoval soukromoprávní spory z nájemního poměru mezi stra-
nami, které by při zvyšování nájemného vzešly. Naříkané rozhodnutí má
tudíž také jen ten smysl a význam, že se jím uznává, že proti žádanému
resp. povolenému zvýšení nájemného není námitek s hlediska zá-
kona z 8. dubna 1920, neobsahuje však výroku, že pronajímatelka jest

skutečně také oprávněna zvýšení nájemného, jak uznáno přípustným, na-proti stěžovateli požadovati, nebo že tento jest povinen zvýšené nájemné jí platiti i tehdy, když by podle soukromoprávního poměru mezi nimi trvajícího k placení zvýšeného nájemného povinen nebyl. Může-li pronajímatelka zvýšení z veřejných ohledů za přípustné uznané na stěžovateli požadovati vzhledem k obsahu smlouvy s ním uzavřené, jest otázkou soukromoprávní, které naříkané rozhodnutí neřešilo, a jejíž rozhodnutí zůstaveno býti musí řádným soudům. Je proto námitka, že žalovaný úřad nezákonným způsobem dotkl se rušivě soukromoprávního poměru mezi stěžovatelem a pronajímatelkou, bezdůvodna. — — — — —

Č. 952.

Učitelstvo: I. * Učitelé obecných a měšťanských škol nemají dle čl. 2. paritního zákona z 23. května 1919 č. 274 sb. z. a n. nárok na vydání průkazky na zlevněnou jízdu pro státní zaměstnance. — II. Podstata výhody zlevněných jízenek na drahách pro stát. úředníky.

(Nález ze dne 24. září 1921 č. 11.644.)

Věc: Mořic W. v J. L. (adv. Dr. B. Mautner z Prahy) proti ministerstvu železnic v Praze (zast. odb. radou Drem Fr. Mazelem) o vydání průkazky na zlevněnou jízdu.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Žádost stěžovatelova, aby mu jako definitivnímu nadučiteli vystavena byla průkazka na zlevněnou jízdu vlaky, byla pořadem instancí zamítnuta s odůvodněním, že průkazka taková přísluší jen skutečným státním úředníkům, učitelům však ani zákonem ze dne 23. května 1919 č. 274 sb. z. a n. charakter skutečných státních úředníků přiznán nebyl.

O stížnosti podané proti rozhodnutí ministerstva železnic uvažoval nejvyšší správní soud takto:

Především bylo se obíratí námitkou nepřislušnosti tohoto soudu, kterou vznesl zástupce žalovaného úřadu při veřejném ústním líčení, a kterou formuloval v ten smysl, že nejde o úřední rozhodnutí ve smyslu § 2 zák. o správ. soudě, nýbrž o pouhé prohlášení strany, poněvadž k rozhodování o tom, zda stěžovateli nárok na vydání zmíněné průkazky přísluší či nikoli, bylo by povoláno ministerstvo vyučování a národní osvěty.

Námitku tu neshledal nejvyšší správní soud důvodnou.

Žalovaný úřad prohlašuje sám v naříkaném rozhodnutí, že nemůže vyhověti rekursu stěžovatelovu, a jeví se tedy již po stránce formelní naříkaný výrok rozhodnutím ve smyslu § 2 zák. o správ. soudě a nikoli pouhým prohlášením strany. Je jím však i po stránce materielní. Organizační statut pro státní správu železniční zavedený vyhláškou ze dne 19. ledna 1896 č. 16 ř. z., stanoví v § 5 pod č. 14, že ministerstvu železnic přísluší věcné rozhodování stran výkladu tarifu, stanoví dále v § 6 pod č. 24, že přísluší mu povolování všech slev jízdného, pokud není povolování to zvláštními předpisy ponecháno úřadům nižším. Z předpisů těch je patrné jednak, že šlo o rozhodnutí, jednak že žalovaný úřad byl k vydání rozhodnutí toho příslušným, kdyžť v daném případě šlo a jde o rozhod-